

© MATTHEU ERJLINK

SOBER BOEREN IN DENEMARKEN

De Nederlander Wessel Doldersum verhuisde naar Denemarken om een eigen bedrijf op te bouwen. Door steeds sober te boeren en de kostprijs in de gaten te houden, runt hij nu een rendabel bedrijf met 600 koeien dat de Deense crisis vlot doorstaan heeft. – *Diane Schoonhoven, landbouwconsulent Boerenbond*

Wessel Doldersum runde tot in 1996 een pachtboerderij in het Nederlandse Drenthe. Hier molk hij 60 koeien met goede bedrijfseconomische resultaten. Maar omdat hij toch iets voor zichzelf wilde opbouwen, besloot hij te verhuizen. In Denemarken kocht hij een bedrijf met 140 melkkoeien, 800.000 l melkquotum en 100 ha grond. Hier heeft hij nog 5 jaar geboerd in oude boogstallen, voordat hij in meerdere fases een nieuwe ligboxenstal met melkstal, een jongveestal, een stal voor droge koeien, een loods en tot slot in 2012 nog een ligboxenstal voor de melkkoeien bouwde.

In totaal heeft het bedrijf nu 6 miljoen l melkquotum en worden er 600 koeien gemolken. Er is plaats voor 700 koeien, maar de huidige vergunning laat maar 600 koeien toe. Wessel Doldersum bewerkt 320 ha grond. Hij koos voor een eenvoudig teeltplan met 130 ha gras en 190 ha maïs, waarvan 60 ha als CCM wordt geoogst. Alleen veldwerk met eenvoudige machines – zoals ploegen – doet hij zelf. Alle andere werkzaamheden worden uitgevoerd door een loonwerker. “Loonwerk is goedkoper dan eigen ma-

chines. En zodoende kan ik me concentreren op mijn melkkoeien.”

Ook de huisvesting is eenvoudig. “Het gaat erom dat elke investering die op een bedrijf wordt gedaan, zichzelf terugverdient”, zegt Wessel. “Een melkrobot bijvoorbeeld verhoogt de kostprijs, maar niet het inkomen. Daarom voor mij geen melkrobot. Een melkveebedrijf heeft weliswaar één goede tractor nodig, maar ook niet meer. Deze tractor gebruiken we ook om driemaal per dag onze dichte roostervloeren schoon te maken. Een automatische mestschuif is duurder en kan stukgaan.” In de nieuwste melkkoeienstal is gekozen voor ligboxen met zand. Fijn zand mengt goed met de mest. De ligboxen worden maandelijks bijgevuld met zand en de mest wordt dagelijks uit de boxen geschept. Op het moment dat de boxen vol zijn, liggen de koeien mooi naar achteren en komt er minder mest in de boxen terecht.

Het melken gebeurt in een 28-stands carrousel. Hier worden alle koeien tweemaal daags gemolken, 's ochtends tussen 4 en 9.15 uur en 's avonds tussen 16 en 21.15 uur. De hoogproductieve koeien

worden tussendoor nog eens gemolken. Het melken gebeurt steeds door 2 personen, waarbij één persoon melkt en de andere persoon de koeien haalt en de groepen wisselt. Volgens Wessel werkt dit systeem goed. “Zolang deze melkstal met weinig kosten blijft doordraaien, blijf ik op deze manier melken. Als ik in een nieuwe melkinstallatie moet investeren, kies ik opnieuw voor een melkstal waarbij 2 personen goed hun werk hebben. Een 2 x 24 zij-aan-zijmelkstal lijkt me bijvoorbeeld ook geschikt.”

Weekplanning

Op het bedrijf werken naast Wessel en zijn zoon en hun beide partners ook 5 Oost-Europeanen. Het melken en de overige werkzaamheden gebeurt in een doorschuifstelsel, zodat iedere persoon elke dag op een ander moment moet melken. Iedereen werkt 11 dagen aan een stuk en heeft vervolgens 3 dagen vrijaf. Deze 3 dagen vallen steeds in een weekend zodat iemand het ene weekend wel en het andere weekend niet hoeft te werken. In eerste instantie heeft Wessel geprobeerd om met Deense personeelsleden te

werken, maar dat beviel hem niet goed. "Denen willen niet zo veel uren aan een stuk melken, terwijl zij een veel hoger loon vragen dan onze Oost-Europese werknemers. Met onze werknemers maak ik wel heel duidelijke afspraken. Deze afspraken worden elke maand met elke werknemer geëvalueerd. Om ons werk efficiënt te laten verlopen, werken wij met een weekplanner. Hierdoor weet elke medewerker welke werkzaamheden hem die week te wachten staan. Ik denk dat we hier nog meer mee kunnen doen en er nog meer voordeel kunnen uithalen."

Ook wordt op het bedrijf met vaste protocollen gewerkt. Zo wordt van elke verse koe na het afkalven dagelijks de temperatuur gemeten totdat ze de juiste temperatuur heeft. Pasgeboren kalveren staan buiten in individuele iglo's tot ze 8 l melk per dag drinken. Vervolgens gaan ze naar een groepshok binnen op stro en worden

ze op 2 maanden gespeend. Vanaf 3 maanden worden de kalveren op roosters geplaatst. Het jongvee gaat, net zo min als de koeien, op de weide. "Jongvee in de stal vraagt minder werk. Ook kunnen we de groei veel beter sturen zodat de dieren op de leeftijd van 2 jaar kunnen afkalven."

Voederprijzen bewaken

De koeien krijgen in de carrousel wat krachtvoer bijgevoerd. Daarnaast bestaat het rantsoen uit gras, maïs, CCM, soja-raap, sojahullen, mineralen, draf en pulp. Dat laatste is eerder een uitzondering in Denemarken. Omdat Wessel in de buurt

.....
De afspraken met de werknemers worden elke maand geëvalueerd.

van de enige Deense suikerfabriek woont, is perspulp in deze regio beschikbaar. Wessel houdt elke dag de prijs van soja in de gaten. De sojaprijzen heeft hij voor één jaar ingedekt. "Je moet producten echt op de lange termijn kopen. Op korte termijn zijn ze veel te duur. Als je met een bepaalde prijs kan leven, moet je het product op dat moment vastleggen. Granen zijn momenteel (augustus 2013, n.v.d.r.) wat mij betreft niet zo duur. Daarom koop ik ze nu."

Topbedrijf is boeiend

Wessel weet momenteel nog niet welke evolutie zijn bedrijf de komende jaren zal doormaken. "De evolutie op bedrijven gaat tegenwoordig zo snel. Mijn ervaring is dat stallen maar eenmaal in een carrière werkelijk volledig op elkaar afgestemd zijn. Als melkveehouder heb je toch steeds weer nieuwe ambities, maar niet alles kan op hetzelfde moment worden gerealiseerd. Zo blijf je bezig. Ik doe veel ideeën op bij collega's. Zo heb ik na elke bijeenkomst van de studieclub waar ik aan deelneem, zin om iets op het bedrijf te veranderen! Maar het is zaak om steeds de juiste beslissing te nemen. Hiervoor moet elke keer opnieuw worden afgewogen of iets bij je past én of iets economisch rendabel is. Zeker bij groei is het van belang dat je denkwijze mee verandert. Zo moeten steeds meer beslissingen uit handen worden gegeven omdat je niet alles meer zelf kan doen. Tot nu toe heb ik steeds bij de Deense top gehoord. Alleen op deze manier vind ik het maar leuk om een bedrijf als dit te runnen. Met goede resultaten kun je vertrouwen winnen. Zo moet ik mijn oude leningen momenteel niet aflossen, terwijl ik nu mijn nieuwe ligboxenstal op 10 jaar aflos. Dit is zeker niet de gewoonte in Denemarken en al helemaal niet met de crisis in de melkveehouderij. Alleen goede bedrijfsresultaten maken dit mogelijk. Ook kun je dan een hogere uitstaande schuld aan. Ik vind 2 euro/l geen probleem. Als ik op pensioen ga, moet mijn bedrijf ook niet schuldenvrij zijn. Daarnaast vind ik het normaal dat er verschil zal zijn in de verdeling van de waarde van het bedrijf bij de bedrijfsovername door een van mijn kinderen. Wie het bedrijf overneemt, krijgt een groter deel dan de andere kinderen. De persoon die het bedrijf overneemt, heeft het dan immers nog steeds niet gemakkelijker dan de andere kinderen!" Maar voorlopig ziet het er nog niet naar uit dat Wessel zal overlaten. De drive om het bedrijf op een rendabele manier verder te laten evolueren is nog altijd erg groot. ■

1 De 600 koeien worden gemolken in een 28-stands carrousel. **2** Wessel Doldersum (rechts): "De drive om goede resultaten te halen en het bedrijf op een rendabele manier verder te laten evolueren is nog altijd erg groot."